

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20217 - Història de l'Alta Edat Mitjana d'Espanya / 1
Titulació	Grau d'Història - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Antoni Mas Forners						
<i>Responsable</i> antoni.mas@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

L'assignatura s'inscriu en el mòdul d'Història Medieval. Amb un caire de formació bàsica, l'objectiu és introduir els alumnes en el coneixement dels fets i processos històrics que es produïren a la península ibèrica i les Illes Balears entre la fi de l'Imperi Romà d'occident i el segle XI. Aquest espai cronològic abasta temes com les migracions germàniques i la monarquia visigòtica, la conquesta musulmana, la formació i les diferents etapes polítiques d'Al-Andalus, la formació dels regnes i comtats cristians al nord peninsular i el seu avanç a costa del territori andalusí.

Els aspectes a destacar en tot el període són: la concepció i exercici del poder a la monarquia visigòtica, la naturalesa de la societat andalusina, el paper de l'Església, la naturalesa de la colonització ("re població") cristiana, la formació i desenvolupament del feudalisme i la situació de les minories religioses i etnoculturals, tant a la societat andalusina com a la cristiana-feudal.

Requisits

Es recomana haver cursat i aprovat l'assignatura d'Història Universal de l'Alta Edat Mitjana de segon curs.

Competències

Específiques

- * CE-2. Conèixer els diferents corrents historiogràfics i la bibliografia essencial amb relació a cada un dels períodes històrics citats en l'epígraf anterior.

Guia docent

- * CE-3. Dominar les tècniques bàsiques per elaborar treballs d'iniciació a la recerca, adequats al nivell de grau, de cada període històric..
- * CE-6. Emprar el criteri de multicausalitat per entendre, analitzar i explicar els fenòmens històrics i els comportaments de les societats.
- * CE-7. Relacionar, a l'hora d'analitzar un tema, una etapa o un problema històrics, fenòmens de diferent naturalesa (polítics, econòmics, socials, culturals, religiosos, etc.)..

Genèriques

- * CG-4. Identificar els trets estructurals i defintoris d'un moment o col·lectiu històrics, analitzant i explicant l'evolució cronològica d'aquests trets..
- * CG-5. Ser capaç d'accedir de manera autònoma a noves aportacions en la disciplina històrica (nous corrents historiogràfics, noves metodologies, nova bibliografia...) valorant-les com a fruit d'un enriquidor debat científic i de la necessitat de considerar el procés de formació i d'aprenentatge com una cosa pròpia de tota la vida..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

0. Tema introductori

Delimitació de l'Alta Edat Mitjana als territoris de l'antiga Hispania. Fonts per a l'estudi del període.

1r. bloc

La Península ibèrica entre els segles V i VIII. De les invasions i assentament dels pobles "bàrbars" (alans, sueus, vàndals i visigots) a la dissolució de la monarquia visigòtica i la conquesta musulmana.

2n. bloc

Al-Andalus entre els segles VIII i XI. La formació d'un estat islàmic a la Península ibèrica. Al-Andalus de l'emirat omeia fins al califat.

3r. bloc

3r bloc: Del califat independent fins a la fi de les primeres taifes.

4t. bloc

La formació de les entitats cristianes al nord peninsular (d'Astúries a Aragó) entre els segles VIII i XI.

5è. bloc

La Marca hispànica i l'aparició dels comtats catalans. La consolidació de les societats feudals ibèriques.

Metodologia docent

Guia docent

L'exposició dels temes de cada un dels blocs per part del professor (grup gran) es combinarà amb la introducció d'elements pràctics per treballar tant en el grup gran o en grups de treball.

Hi haurà continguts determinats (per exemple, la situació de les poblacions minoritzades) que seran tractats a diferents blocs temàtics

Una part del treball del curs consistirà en el comentari d'un llibre, d'articles publicats i de textos històrics sobre la matèria

Per a l'elaboració dels treballs pràctics fomenarà la recerca i utilització dels recursos electrònics disponibles a la xarxa com a eina de recerca, juntament amb la bibliografia en paper.

Activitats de treball presencial (4 crèdits, 100 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Desenvolupament dels blocs temàtics	Grup gran (G)	Exposició dels continguts temàtics, amb el suport dels recursos didàctics que corresponguin.	60
Classes pràctiques	Introducció al comentari de text i a l'anàlisi documental	Grup gran (G)	Dotar l'alumne de les eines necessàries per comentar un text i per analitzar un document original. També, per treballar amb cartografia.	33
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	Fer un seguiment personalitzat de l'aprenentatge i facilitar als alumnes l'aclariment d'aquells dubtes o qüestions que espuguin plantejar durant el curs.	3
Avaluació	Prova objectiva sobre el temari	Grup gran (G)	Demostrar els coneixements assolits per l'alumne sobre el temari de l'assignatura.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (2 crèdits, 50 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi del temari i aplicació de les fonts analitzades	Fixació dels coneixements adquirits a classe, complementats amb les dades obtingudes de les fonts analitzades i de la bibliografia estudiada.	10
Estudi i treball autònom individual o en grup	Comentari de publicacions	Aprender a comentar i resumir publicacions sobre la matèria mitjançant la lectura d'articles o capítols de llibre i la relació d'aquests amb altres publicacions, utilitzant les eines disponibles, tant manuals com electròniques, per a la recerca de fonts bibliogràfiques o documentals.	20
Estudi i treball autònom individual o en grup	Comentaris de text	Analitzar i resumir el contingut de textos i documents històrics mitjançant la localització d'elements clau com la data, l'autor i l'argument o fet documentat.	20

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Prova objectiva sobre el temari

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Demostrar els coneixements assolits per l'alumne sobre el temari de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Demostrar els coneixements assolits per l'alumne sobre el temari de l'assignatura mitjançant respostes llargues, tot relacionant els factors o fenòmens indicats pel professor

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Comentari de publicacions

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Proves objectives (no recuperable)
Descripció	Aprendre a comentar i resumir publicacions sobre la matèria mitjançant la lectura d'articles o capítols de llibre i la relació d'aquests amb altres publicacions, utilitzant les eines disponibles, tant manuals com electròniques, per a la recerca de fonts bibliogràfiques o documentals.
Criteris d'avaluació	Aprendre a comentar i resumir publicacions sobre la matèria mitjançant la lectura d'articles o capítols de llibre i la relació d'aquests amb altres publicacions, utilitzant les eines disponibles, tant manuals com electròniques, per a la recerca de fonts bibliogràfiques o documentals.

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari B

Guia docent

Comentaris de text

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Proves objectives (no recuperable)
Descripció	Analitzar i resumir el contingut de textos i documents històrics mitjançant la localització d'elements clau com la data, l'autor i l'argument o fet documentat.
Criteris d'avaluació	Analitzar i resumir el contingut de textos i documents històrics mitjançant la localització d'elements clau com la data, l'autor i l'argument o fet documentat.

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

NOVETATS:

Arce, J. (2017): Bárbaros y romanos en Hispania. 400-507 en Hispania A.D.3ª ED., Marcial Pons, Madrid
Catlos, Brian A. (2019): Reinos de fe. Una nueva historia de la España musulmana, Barcelona, Pasado y Presente. Barcelona.

Guichard, P. (2015): De la Expansión Árabe a la Reconquista: Esplendor y Fragilidad de al-Andalus, El legado andalusí.

Monsalvo, J. M. (2018): Historia de la España Medieval, Universidad de Salamanca, Salamanca.

Sarr, B. (2018): Tawa'if. historia y arqueología de los reinos de taifas (siglo XI), Editorial Alhulia, Granada.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

Álvarez, V.A. (cord.) (2007): Historia de España de la Edad Media, Barcelona.

Arce, J. (2011): Esperando a los árabes. Los visigodos en Hispania (507-711), Marcial Pons, Ediciones de Historia, Madrid.

Bonnassie, P. - Guichard, P. - Gerbet, M. (2008): Las Españas medievales, Crítica, Barcelona.

Carrasco, J. [et.al] (2002): Historia de las Españas medievales, Crítica, Barcelona.

Castellanos, S. (2018): Los visigodos, Editorial Síntesis, Madrid.

Díaz, P. C.; Martínez Maza, Clelia y Sanz Huesma, Francisco Javier (2007): Hispania tardoantigua y visigoda, Istmo, Madrid.

García Moreno, L. A. (2008): Historia de España Visigoda, Ed. Cátedra, Madrid.

García Sanjuan, A. (2013): La conquista islámica de la península ibérica y la tergiversación del pasado: del catastrofismo al negacionismo, Marcial Pons, Madrid.

González, R. (2017): Introducción a la Hispania visigoda, UNED, Madrid.

Guichard, P. (1998): Al- Andalus. Estructura antropológica de una sociedad islámica en occidente, Universidad de Granada, Granada.

Isla, A. (2008): Alta Edad Media. Siglos VIII-XI, Editorial Síntesis, Madrid.

Ladero, M. A. (2004): La formación medieval de España. Territorios, regiones, reinos, Madrid.

Loring, M. I. - Pérez, D. - Fuentes, P. (2007): La Hispania tardorromana y visigoda. Siglos V-VIII, Síntesis, Madrid.

Manzano, E. (2006): Conquistadores, emires y califas, Crítica, Barcelona.

Mínguez, J. M. (2004): La España de los siglos VI al XIII, Madrid.

Miranda-García, F.n (2015): Breve historia de los Godos, Nowtilus, Madrid.

Monsalvo., J.M. (2010): Atlas histórico de la España medieval, Síntesis, Madrid.

Narbona, R. (2015): En l'horitzó de la península ibérica. Pobles, terres, sobiranes (segles V-XV), Afers, Catarroja.

Guia docent

Salvatierra, V. - Canto, A. (2008): Al-Ándalus. De la invasión al califato de Córdoba, Síntesis, Madrid.
Sanz, R, (2009): Historia de los Godos. Una epopeya histórica. De Escandinavia a Toledo, La Esfera de los Libros, Madrid.

Bibliografia complementària

S'indicarà durant el desenvolupament dels continguts temàtics.

Altres recursos

S'indicarà durant el desenvolupament dels continguts temàtics.

